

nak. Beszéltek arról, hogy a kultúrában van a halhatatlanság: az ember fennmarad alkotásaiban. De mit ér mindez? A szív nem elégszik meg álptélekokkal, a szív személyes örök életet hisz és remél. Olyan életet kíván, amelyik idelenn a tapasztalatok teljességét jelenti és egyben tökéletessége mindannak, amiért itt élünk, küzdöttünk, hittünk, reméltünk és amit megvalósítottunk.

Es itt ennél a gondolatnál kapcsolódik be a viszontlátás lehetősége is. Aki azonban nem Istent akarja megtalálni és meglátni, az nem találja meg szeretteit sem. De aki megtalálja Istent, az megérzi benne az ő elveszett, elsiratott kedveseit is, akik mind ott vannak Isten végtelen szeretetében.

Mert Isten szeretete az, amely bizonyossá teszi számunkra az örök életet. Ha nem volna más biztosítékunk, mint ez, már ezért is érdemes volna élni és hinni, mert Isten szeretetében soha nem csalatkozhatunk. Minden más elhagyhat, minden más odalehet, megsemmisülhet körülöttünk munkánk és tehetségeink minden emléke, de Isten szeretete akkor is örök és élő. Ez teszi bizonyossá számunkra az örök élet valóságát.

Mindent Jézuson és evangéliumán keresztül. Azért kell most húsvét ünnepén a kételkedés és bizonytalanság helyét elfoglalnia a feltétlen hitnek és bizakodó reménységnek, hogy úgy tudjunk vallani és válaszolni életünk nagy kérdéseire, mint Simon Péter tette: „Uram, kihez mehetnék? Örök életnek beszéde van tenálad.“ Egyedül csak te vagy számunkra az életre vezető út, „a feltámadás és az élet“.

Valljuk hát meg ezt a húsvéti hitet, az életnek a halál és elmúlás feletti örök győzelmét, valljuk azzal a tudattal és felismeréssel, mint akik hordozói vagyunk az életnek, Isten drága ajándékának. Hiszen ő biztosított helyet végtelen életében azzal, hogy minket is életre teremtett. Részesei vagyunk ennek az életnek és nem lehet közömbös senki számára, hogy miként töltjük be helyünket, nemcsak az ősök, a nemzedékek egymásutáni láncolatában, de mindenekelőtt Isten örök tervében, az ő világot szépítő, jövődőt építő akaratában.

Es tegyük fel erre a hitre egész életünket. Most és mindörökké. Amen.

JAKAB DÉNES

ÉLŐK ÉS HOLTAK

Lk 24, 1—6

E bibliai részben az első húsvét szemléletes leírása olvasható. Számunkra mindez csupán egyháztörténeti jelentőségű mozzanat. Elismerjük, hogy abban a korban erre a hitre feltétlenül szükség volt. A testi-ség szempontja akkor és sokak számára ma is elsődleges. A Jézus sírja felé igyekvő asszonyok Jézus testének bebalzsamozását tartották első

kötelességüknek. A két fényes öltözetű férfi a sír szélén az élet felé mutat. Nekik az életet a test jelentette. Nekünk, kik évezredek tapasztalatai és tudása alapján szemléljük az élet és a halál kérdését, mindennél fontosabban hirdeti azt a jézusi tanítást, mely így hangzik: „Hadd temessék el a halottak az ő halottaikat, te pedig elmenvén hirdesd az Isten országát“, vagyis kövess engem. Keressétek *először* Istennek országát. Nézzetek a láthatatlanokra, mert azok örökkévalók, a láthatók csak időlegesek.

Ezért a mi húsvéti hitünk nem Jézus testéhez, hanem szelleméhez, tanításaihoz kapcsolódik, s eszméinek győzelmét kívánjuk elősegíteni és hirdetni.

Jézus a farizeusoknak kemény szemrehányást tesz (Mt 23,29), kik a próféták sírját építik, ékesgetik, de a próféták szellemétől, az igazak útjától, mint jogosság, irgalmasság, hűség, nagyon messze állnak (Mt 23,23).

Az élet felé mutató fényes ruhájú férfiak nekünk azt hirdetik, hogy a halott körüli külsőséges teendők elvégzésénél fontosabb az ő élő szellemének hordozása.

Eszünkbe kell, hogy jusson az a jézusi tanítás is, mely szerint a test halála nem jelenti a lélek halálát: „Ne féljete azoktól, akik a testet ölik meg, a lelket pedig meg nem ölhetik“ (Mt 10,28).

Ezért rokonszenvvel gondolunk ugyan azokra a kegyes asszonyokra, akik szeretetüket Jézus iránt, Jézus testének bebalzsamozásával akarták kifejezni, de érezzük, most még jobban, mint akkor érezhették, hogy a Jézus iránti szeretet, az ő mennyei Atyja, a mi gondviselő Atyánk iránti szeretetben és az egymás iránti felebaráti szeretetben nyilvánulhat igazán meg.

Napjainkban egyre többen, sokszor erőnk felett, tekintélyes összegekét áldozunk szereteteink síremlékének megépítésére. Sokan már életükben gondoskodnak temetkezési helyükről, halotti felszereléseikről, emléküket őrizni hivatott díszes sírkövekről. Egyéni felfogás kérdése. De figyelmeztet az író néhány szavas sírfelirata: „Csak a teste“ (Gárdonyi G.). És segítségünkre jön a gondolat kifejtésében a nemrég megjelent prózai vallomása korunk költőjének: „Pályám végéhez közelgek, a vég fáj, de nem riaszt!... mert írásaimban jobbik részem veletek van... és vele van mindenkivel, aki könyvemet olvassa... Ne a síromhoz jöjjetek, ahol a romlandó porlad, könyveimet forgassátok, amelyekben szellemem él!“ (Horváth Imre, Magnó üzenet).

Ugyan ő, az embertelen háború áldozatait idézve juttatja eszünkbe saját apánkat, férjünket, testvéreinket, kiket „Temettünk és temettünk papok és gyászbeszédék, részvétnyilvánítás nélkül... mert nekik még az sem adatott meg, hogy ősi szokás szerint koporsójuk mellett rójuk le kegyeletünket...“, de akik — hadd tegyem hozzá — mégis *bennünk élnek*. S ha a halál veszedelem azóta méginkább megnőtt, egy, ami reményt ad: „az eszmékre nem lehet puskákkal lövöldözni. Hiszem, hogy az eszmék elpusztíthatatlanok. A humanizmus zászlaja alatt az emberiség tisztább, nemesebb, igazabb része gyülekezik... Gyülekeznek, hogy megvédjék az emberiség életét és szellemvárait. A mi fegyverünk a tavaszi fényben pirosuló téglatorony, az igazsá-

got hordozó szó, az átültetett szív — mindaz, ami az emberi életet meghosszabbítja és szebbé teszi“ (A nagy orkeszterben).

Húsvétkor nem Jézus sírja, nem szereteteink sírja körül botorkál, tántorog a gondolatunk, hanem az élő szellemet vesszük magunkhoz, visszük tovább, mint „gyümölcs a fát“ és adjuk tovább. Mert bár szépek a húsvétkor ékesített sírok, de sokkal szebb a keblünkbe vett jézusi eszmék életbe ültetése. Ezért ne felejtjük el, hogy akiknek sírját feldíszítették, még maradhatnak halottak; akiknek szellemét hordozzák, azok biztosan élnek, ha jézusi értékeikből hagytak ránk örökséget, a jeltelen sírban pihenő apák, a távoli temetőben porladó anyák, s mind a többiek.

Még csak egyet. Magunknak. Mert mi is elköltözünk: „Végso soron az egész föld egy óriás vendégfogadó. A fontos az, hogy amikor lakásunkból elköltözünk, ne piszkot hagyjunk magunk után, hanem olyasmit, amiben majd az új lakók is örömet lelnek“ (Horváth István: Örök szálloda).

Ez pedig hitünk szerint egy fogalomban így hangzik: élő jézusi szellem. Amen.

Dr. SZÁSZ DÉNES

ÁLDOZÓCSÜTÖRTÖK

ApCsel 1,9—11

A nagy átalakítások évében történt, hogy Európa egyik városában újrarendezték a múzeumi képtárat. A háború pusztítása elől elrejtett képek sok esetben megrongálódtak, színüket veszítették. Többek között ilyen sorsra jutott egy olyan kép is, amelyik Jézus mennybemenetelét ábrázolja. Az egykori művész a bibliai jelenetet úgy festette meg, amint az írva van: Jézus, mintha szárnya lenne, emelkedik felfelé, lába már nem éri a földet, a szálló felhő testének egyik részét eltakarja a lent csodálkozó tanítványok elől.

A restaurátorok vitatkozni kezdtek: Érdemes egyáltalán ezzel a képpel foglalkozni? Színét veszítette, a vászon is megrongálódott, a tárgy, amit ábrázol sem felel meg a mai szemléletnek, realitás helyett misztikumot tükröz. Nem illeszthető bele a mai ember gondolkozásába.

A javítással foglalkozók egyike, idős, bölcs ember így próbálta meggyőzni a többit: Igaz, hogy a kép tárgya a mai szemlélet részéről kifogás alá esik, de a művész, aki festette nagy egyéniség volt, a színek és a formák nagy mestere. És képzeljük el, hogy az elkészítés óta hányan függesztették tekintetüket e képre és hányan teltek meg ettől áhítattal. De elégséges lesz, ha Jézus alakját felelevenítjük és „elfújjuk“ a felhőt alakja elől, hogy tisztábban látszódjék, a lényeg, Jézus alakja.